

Ulatuslik vältimatu sotsiaalabi kriisis

SIM- ELVL

17.09.2024

Tea Varrak SoM sotsiaalvaldkonna
toimepidevuse juht

SOTSIAALMINISTEERIUM

Vältimatu sotsiaalabi (SHS)

Toit

Riietus

Majutus

Probleemid

Kolm suuremat gruppi

Kriisiplaanid ja nende koostamine

Vältimatu sotsiaalabi ja teiste sotsiaalteenuste tagamine

Juhtimine ja vastutus kriisis

Eesmärk: Luua eeldused, et KOVid saavad teenuse pakkumisega iseseisvalt hakkama

Paljud lahendused tulevad tsiviilkriisi ja riigikaitse seadusest (TsiRK) ning kaasnevatest õigusaktide muudatustest
VV memorandum koostatud koostöös SiMi, ELVLi, ReMi, KOVide ja teistega

SOM/SKA ülesanded (1)

- **TsiRK** sisendid (esitatud RKle)
- SHS ja teiste õigusaktide muudatused – sotsiaalteenuste **nõuete oluline leevendamine** (vajadusel varasem käivitamine 1. kv 2025)
- Vältimatu sotsiaalabi **miinimumnõuete loomine**, SHS eriregulatsiooni täiendamine (2. kv 2025)
- Juhendmaterjalid sotsiaalteenuste hindamiseks ja kajastamiseks kriisiplaanides (pidev)
- **Näidisvormid** sotsiaalteenuste toimepidevuse hindamiseks (2.kv 2025)
- minuomavalitsus.ee kohendatud sotsiaalvaldkonna **mõõdikud** (1. kv 2025)
- SKA rolli suurenemine (SKA muudatused)
- **Nõustav seire** (pidev)
- Sotsiaalteemad kriisiõppustesse (pidev)

SOM/SKA ülesanded (2)

- **Riigiasutustes** töötavate inimeste **kaardistamine** ametiabiks (4. kv 2025)
- **IT-arendused** võimaldamaks registreerida evakuatsiooni- või majutuskohtadesse saabunud inimesed erimärkega KOV sotsiaalteenuste ja -toetuste **andmeregistrisse** (1. kv 2026)
- **Hoolekandeaasutuste ümberpaiknemise plaan**, sh vastava andmebaasi loomine ja ajakohasena hoidmine (1. kv 2026)
- **Vältimatu sotsiaalabi** tagamise **võimekuse hindamise metoodika** ja tööriista väljatöötamine (4. kv 2025)
- **SKA kriisiplaan** (1. kv 2025) koos tegevustega KOVde toetamiseks

Eesmärk: 2028. aastaks kõik KOVd juhendatud ja nõustatud sotsiaalvaldkonna vaatest ning see kajastub ka kriisivalmiduse hindamisel

SIM/Päästeameti ülesanded (1)

- KOVde nõustamine ja kriisiplaanide **lõplik kooskõlastamine** (pidev)
- Eri valdkondade juhendmaterjalid (hiljemalt 1. kv 2026)
- **SIM- ELVL** siseturvalisuse ja elanikkonnakaitse tööühm- peamine riigiülene suhtluskanal elanikkonna kaitses (kaasatud SOM teemad)
- Evakuatsioonikohas **esimate varude tagamine** (pidev)
- Vabatahtlike üleriigilise **platvormi** (portaali) loomine (1. kv 2026)
- KOVide eestvedamisel ja Päästeameti juhendamisel **kohaliku kogukonna ja võrgustike** kaardistamine, koolitustele kaasamine, eelkõikulepete sõlmimine (pidev)

SIM/Päästeameti/RK ülesanded (2)

- **Tsiviilkriisi evakuatsiooni korraldamise plaani uuendamine**, osapoolte rolli täpsustamiseks evakuatsioonis (4. kv 2024)
- Põhimõtete väljatöötamine, mille alusel **evakueeritakse inimesed võimalusel otse valitud majutuskohtadesse** (4. kv 2026)
- Üleriigilise majutuskohtade **andmebaasi loomine**. Evakuatsioonikohtade ja majutuskohtade kasutamise **võrdlev kuluanalüüs** ning majutuskohtade kasutusse võtmise õiguslike ja rakenduslike võimaluste väljatöötamine (1. kv 2026)
- Riigikaitselises kriisis kriisistaapi **sotsiaalkaitse tööliini loomine**
- **Riigikantselei välisabi kaasamise** protsess, sh abi taotlemise ja KOVideni toimetamise logistika väljatöötamine ja vajalike eelkokkulepete sõlmimine: RK, EVK, Päästeamet, SoM - 4kv. 2026

REM/EVK ülesanded

- Kriisivalmiduse **tasemete hindamine uute moodsuste alusel** (2026)
- Elanikele osutatavate teenuste (kool, lasteaed, hooldekodu jne) rahastamine jätkub **KOVide vahelise arveldamise** vormis
- **Kriisikaupluste võrgustik ja logistika** (1. kv 2027)
- **Riiklike varude** hankimise, **hoiustamise** kriisiaegsete **nõuete ülevaatamine** ning jagamise korraldamise **süsteemi loomine**: EVK/ ReM, MKM, Põllumajandus- ja Toiduamet (2. kv 2025)
- Lisakulude kompenseerimise **arvestusmudeli**, sh kaetavate kululiikide ning taotlusvormi näidise väljatöötamine (kriisi eelhoiatusfaasis)
- Täiendavate meetmete väljatöötamine KOVide **eelarvete tugevdamiseks** olukorras, kus tavapärane majandus ei toimi ning tulumaksu ei laeku tavapärases mahus (sõltub ka riigieelarve menetlusest) (hoiatusfaasis)
- Kiire **lisakulude katmise** taotluste otsustamine ja vajadusel **riiklike toiduvarude** kasutuselevõtmise otsuste tegemine ja korraldus

Ootused KOVdele

- Riskianalüüsid ja **kriisiplaanid** sotsiaalteenustele – võimalikult pea
- TsiRKs määratletud **püsivad kriisiülesanded** ja kohustus kriisiplaanides neid kajastada
- Stsenariumide läbitöötamine **teiste KOVdega** ja eelkokkulepete sõlmimine: vajadusel Päästeameti ja SKA juhendamisel (kohustus rakendub TsiRKga) (pidev)
- Vältimatu sotsiaalabi osutamiseks vajaliku **kriitilise toiduvaru** kaardistamine koos Päästeameti, REM ja SKA juhendamisel (2.kv.2025)
- **Võimalike eelkokkulepete sõlmimine** toitlustusettevõtetega ning kajastamine kriisiplaanis (REM juhendamisel 4.kv. 2027)
- **Valmisolek** riigikaitselises olukorras evakuatsioonis teenust pakkuda
- **Personali ja vabatahtlike** kaardistamine teenuse pakkumise tagamiseks
- Sisend **majutamiseks evakuatsiooni vajavatele inimestele**
- **Osalemine** rakenduskava tegevuste väljatöötamises
- jne

Vältimatu sotsiaalabi plaani elluviimine

- VV kabinet: materjal esitatud ja **kabineti toimumise ootel**.
Otsuse projekt: teadmiseks võtta ja korraldada seire
- **Seiret** veab eest SoM
- **Teemasid juhivad vastutajad**, kaasates kaasvastutajad jt. oma ajakava alusel.
- Aruanded **2 korda aastas** (juunis vahekokkuvõte ja jaanuaris aasta kokkuvõte)
- Aruanded edastatakse SIM ja REM poolt haldusala kohta **koondina SOMle**, kes lisab oma haldusala osa ja kujundab terviku
- KOVde sisendid **ELVL kaudu SOMle**
- Ülevaate andmine **SIM- ELVL töörühmas**

Märksõnad koostöök

- **Üks suhtluskanal:** SIM – ELVL töörühm
- **SOM veab teemat,** kaasates partnerid
- **Iga valdkond vastutab** ise oma teemade lahendamise eest ja püsib ajakavas
- **Dubleerimise ärahoidmine** ja tegevuste omavaheline kooskõlastamine asutuste vahel (erinevad mõõdikud, uuringud jne)
- **Õppuste, koolituste** kooskõlastamine ja SKA kaasamine
- **Minimaalne aruandlus**
- **Edulugude ja lahenduste** vahetamine

Tänan kuulamast!